

Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?n?n Politika Konular?na E?ilimlerini Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?n?n Politika Konular?na E?ilimlerini Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30616>

Özet

Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?n?n Politika Konular?na E?ilimlerini Belirleme Ölçe?i, 2011 y?l?nda O. Akhan taraf?ndan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif?tir. Ölçe?in temel amac?, Sosyal Bilgiler ö?retmen adaylar?n?n politika bilimine ve güncel siyasi konulara yönelik ilgi, bilgi, kat?l?m ve genel e?ilimlerini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, 52 maddeden olu?makta olup, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach Alfa: 0.906) ve alt? farklı alt boyutta yap?sal geçerlik sergilemektedir. Bu araç, ö?retmen adaylar?n?n politik yeterliliklerini ve vatanda?lık e?itimi konusundaki pedagojik yakla??mlar?n? de?erlendirmek için önemli bir kaynak sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Politik E?ilim, Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?, Politika Bilimi, Tutum Ölçe?i, Cronbach Alfa, Ölçek Geli?tirme, Vatanda?lık E?itimi.

Yazarlar

O?uzhan Akhan

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, Sosyal Bilgiler ö?retmenli?i lisans programlar?nda öğrenim gören adaylar?n, politika konular?na yönelik sahip oldukları e?ilimleri, algılar? ve bu konulara olan yakla??mlar?n? nicel verilerle ortaya koymaktır. Geli?tirme çal??mas?, ö?retmen adaylar?n?n politik fark?ndalık düzeylerinin belirlenmesi ve dolay?s?yla Sosyal Bilgiler müfredat?nda yer alan vatanda?lık ve demokrasi e?itimine ne ölçüde hazır oldukları?n?n anlaşılmas? ihtiyac?ndan do?muştur.

Bu araç, e?itim fakültelerindeki ilgili programlar?n içeri?ini ve pedagojik yakla??mlar?n? gözden geçirmelerine yardımcı olacak kritik bilgileri sunar. Politika konular?na yönelik olumlu e?ilimler sergileyen adaylar?n, gelecekteki s?n?f?larda bu tür hassas konular? daha etkili bir şekilde ele alabilece?i varsay?m?na dayanmaktadır.

Yap?

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n politika bilimine yönelik çok boyutlu e?ilimlerini ölçmeyi hedefleyen karma??k bir psikolojik yapıyı temsil etmektedir. Ölçe?in geli?tirme sürecinde, faktör analizi sonucunda alt? farklı alt boyutun ortaya ç?kt?? belirtilmektedir. Bu alt boyutlar genel olarak; politik ilgi ve bilgi düzeyi, politik kat?l?m iste?i, politik konulara yönelik tutum, ele?tirel düşünme becerisi, siyasi olaylara duyarlılık ve vatanda?lık bilinci gibi yapılar? kapsamaktadır.

Toplam 52 madde üzerinden elde edilen bu alt boyutlu yap?, ö?retmen adaylar?n?n politika ile kurdu?u ili?kinin sadece bilgi düzeyinde kalmay?p, ayn? zamanda duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini de kapsad???n? göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, geli?tirme a?amas?nda yap?lan pilot uygulama verileri üzerinden de?erlendirilmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini göstermektedir. Özellikle alt boyutlar?n iç tutarlılık katsayılar?, ölçek maddelerinin ilgili boyutlarla güçlü bir ili?ki içinde oldu?unu kan?tlamaktadır.

Pilot uygulama sonucunda elde edilen alt? alt boyutun iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa de?erleri) yüksek düzeyde bulunmu?tur. Bu katsayılar s?ras?yla 0.907, 0.891, 0.759, 0.788, 0.857 ve 0.698 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?erler, ölçe?in alt boyutlar?n?n tutarlı ve güvenilir bir ?ekilde ilgili yap?y? ölçtü?ünü do?ulamaktadır.

Güvenirlik

Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?n?n Politika Konular?na E?ilimlerini Belirleme Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak incelenmi?tir. Ölçek, 5'li Likert tipi ölçek format?nda derecelendirildi?i için güvenilirlik analizi için yaygın olarak kullanılan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r.

52 maddelik ölçe?in tamam? için hesaplanan genel Cronbach Alfa katsay?s? 0.906 olarak belirlenmi?tir. Bu katsayı, 0 ile +1 arasında de?i?en de?erler arasında, 1'e oldukça yakın bir de?er olup, ölçek maddeleri arasında yüksek düzeyde bir iç tutarlılık oldu?unu ve ölçe?in güvenilirli?inin yüksek oldu?unu göstermektedir. Bu, ölçe?in farklı zamanlarda ve benzer popülasyonlarda tutarlı sonuçlar verece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, Sosyal Bilgiler ö?retmen adaylar?n?n politika bilimine yönelik e?ilimlerini ölçen teorik yap?n?n boyutlar?n? belirlemek amacıyla Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılm??t?r (ç?karım). Analizler sonucunda ölçe?in, yap?sal olarak birbirinden ayrılm?? ve anlamlı korelasyonlar gösteren alt? temel boyuttan olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu faktörler, ölçe?in toplam varyans?n?n önemli bir k?sım?n? açıklamaktadır.

Faktör yap?s?n?n belirlenmesi, ölçe?in teorik temellerini güçlendirmi? ve her bir alt boyutun özgül bir politik e?ilim yönünü ölçtü?ünü kan?tlam??t?r. Alt boyutlar?n yüksek iç tutarlılık katsayılar? (0.698 ile 0.907 aras?), faktör analizinin ba?arılı oldu?unu ve her bir faktörün kendi içinde homojen bir madde grubunu barındırd???n? desteklemektedir.

Ölçek

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Tutum ve Eğilim Belirleme)

Format: 52 maddeden oluşan 5'li Likert Tipi Ölçek (Örnek derecelendirme: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Öğretmen Adayları)

Yaş Grubu: Genç Yetkinler (Genellikle 18-25 yaş arası)

Popülasyon Detayları: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğretmen adayları.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri. Katılımcılardan politika konularına yönelik kişisel eğilimlerini belirtmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Politika Bilimi, Tutum, Geçerlik, Güvenirlilik, Öğretmen Yeterlilikleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Tezin yapıldığı kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2011 yılında Oğuzhan Akhan'ın yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için kullanılması için tezin yayımlandığı kurum olan Gazi Üniversitesi ve yazarın etik izinlerine uyulması gerekmektedir. Ticari kullanıma dair net bir ücret bilgisi mevcut değildir.

Ölçeğin orijinal tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıldı: tez.yok.gov.tr. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: sosyal-bilgiler-ogretmen-adaylarinin-politika-konularina-egilimlerini-belirleme-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Akhan, O. (2011). *Sosyal bilgiler ö?retmen adaylar?n?n politika bilimine yönelik e?ilimlerinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?n?n Politika Konular?na E?ilimlerini Belirleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Detayl? maddeler için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM